

Verovirkailijain Liitto ry lausuu seuraavista esitysluonnoksen ehdotuksista:
(numerointi lausunnonantajan)

1. Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus poistettaisiin. Vähennysoikeus poistuisi sekä työntekijä- ja työnantajapuolelta.

Verovirkailijain Liitto ry vastustaa ehdotusta työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poistamisesta, kuten hallituksen esitysluonnoksessa vuodelle 2026 on esitetty. Ehdotus on monin tavoin ristiriidassa hyvän verojärjestelmän periaatteiden kanssa ja asettaisi työmarkkinatoiminnan perusteettomasti epäedulliseen asemaan muuhun tulonhankintaan verrattuna. Suomi on kansainvälisen työjärjestöjen ILO:n jäsenenä sitoutunut edistämään työmarkkinaosapuolten järjestäytymistä, minkä kanssa esitys on selkeässä ristiriidassa. Järjestäytyneet työmarkkinaosapuolet kantavat vastuuta mm. työmarkkinoiden vakauden ja ennustettavuuden sekä eläketurvajärjestelmän kehittämisen osalta.

Jäsenmaksut ovat luonnollisia vähennyksiä

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ovat luonteeltaan tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuvia menoja. Tämä pätee niin työntekijä- kuin työnantajajärjestöjenkin jäsenmaksuihin. Järjestöt vaikuttavat suoraan jäsentensä ansaintamahdollisuuksiin muun muassa työehtosopimusten, neuvonnan ja oikeusturvan kautta. Vastaavien palveluiden hankkiminen markkinoilta tulisi yksittäiselle palkansaajalle kohtuuttoman kalliiksi. Näin ollen jäsenmaksut täyttävät luonnollisten vähennysten kriteerit, jotka ovat vakiintunut osa verotuksen normijärjestelmää Suomessa ja kansainvälisesti.

Vähennysoikeuden poistaminen on verosanktio

Mikäli jäsenmaksujen vähennyskelpoisuus poistettaisiin, kyseessä olisi verosanktio, joka poikkeaisi jyrkästi normaalista verokohtelusta. Suomen henkilöverotuksessa ei nykyisin käytännössä ole vastaavia sanktioita, mikä korostaa esityksen poikkeuksellisuutta. Fiskaaliset syyt — eli valtion verotulojen kasvattaminen — eivät yksinään riitä oikeuttamaan näin merkittävää poikkeamaa verotuksen keskeisistä periaatteista.

Rajanveto-ongelmat ja sääntelyn epämääräisyys

Esitysluonnoksessa ei kyetä selkeästi ja oikeudenmukaisesti rajaamaan, mitä järjestöjä verovähennysoikeuden poistaminen koskisi. Näin ollen syntyisi tulkinnallisia tilanteita, joissa järjestöjen olisi esimerkiksi muutettava sääntöjään säilyttääkseen jäsentensä vähennysoikeuden, tai joissa jouduttaisiin kiistelemään vähennysoikeuden ulottuvuudesta Verohallinnon ja tuomioistuinten kanssa. Tällainen tilanne on sekä hallinnollisesti raskas että oikeudellisesti epäselvä.

Järkevämpiä vaihtoehtoja löytyy

Vähennysoikeuden poistamisen sijasta Verovirkailijain Liitto ry esittää valtiontaloutta vahvistavina toimina energiaverotukien vähentämistä, viiden prosentin lähdeveroa yleishyödyllisten yhteisöjen osinkotuloille sekä yritysten edustuskulujen vähennyskelpoisuuden poistamista.

2. Työsuhtepolkupyörien verovapaus poistetaan. Muutosta sovelletaan polkupyöräetuihin, joiden käyttöönottoon työnantaja ja työntekijä ovat sitoutuneet 24.4.2025 tai sen jälkeen. Ennen tätä sovittuihin polkupyöräetuihin sovelletaan nykyisiä säännöksiä sopimuskauden loppuun saakka.

Verovirkailijain Liitto Ry vastustaa ehdotusta sen nykymuodossa ja kannattaa suunnitelluille muutoksille pidempää siirtymäaikaa.

Työsuhtepolkupyörien veroetu otettiin käyttöön vuoden 2021 alussa. Uutta veroetua pidettiin tarpeellisena, koska sen arvioitiin lisäävän pyöräilyä ja vähentävän autoilua, millä on suotuisia vaikutuksia sekä kansanterveyteen että ympäristöön. Kun veroetu ulotettiin myös sähköpyöriin, selvästi aiempaa pidempien työmatkojen taittaminen pyörällä tuli mahdolliseksi, ja se oli iso muutos. Työsuhtepyöriä on nyt yli 100 000 kappaletta, kaikissa työikäisten ryhmissä ja eniten 36–55-vuotiaiden ikäryhmissä. Veroedun vauhdittaman kysynnän kasvun myötä palveluita tarjoava toimiala on kasvanut.

Tuoreen esityksen mukaan nykyistä polkupyöräedun verovapautta jatketaan sopimuskauden loppuun saakka niiden sopimusten osalta, jotka on tehty ennen 24.4.2025. Sen jälkeen tehdyille sopimuksille verovapautta ei enää myönnettäisi.

Työsuhtepolkupyörien veroedun poistaminen yllättäen vain runsaan neljän vuoden olemassaolon jälkeen on esimerkki tempoilevasta veropolitiikasta, jollaista pitäisi välttää. Arvio, jonka mukaan valtion verotulot kasvavat 46 miljoonalla eurolla vuodessa, kun verovapaus on poistunut kokonaan, ei ota huomioon muutoksen aiheuttamista haitoista muille osapuolille syntyviä kustannuksia. Työnantajien, työntekijöiden ja verohallinnon hallinnollinen taakka kasvaa sääntöjen muuttuessa. Kansanterveys kärsii työmatkapyöräilyn vähentyessä ja työpaikat vähenevät pyöräilyalan yrityksissä.

3. Kotona työskentelystä ei enää myönnetä työhuonevähennystä palkkatulon hankkimisesta johtuvana menona.

Verovirkailijain Liitto Ry vastustaa ehdotusta poistaa kaavamainen työhuonevähennys.

Koronapandemia mullisti työn tekemisen tavat erityisesti asiantuntijatyön osalta. Sen aikana opittiin, että etätyö tai hybridityö (etätyön ja työpaikalla tehtävän työn yhdistelmä) voivat merkittävästi tehostaa työntekijöiden ajankäyttöä ja parantaa tuottavuutta. Monilla työpaikoilla ainakin osittaisesta etätyöstä on tullut pysyvä osa työkuultuuria, jonka myötä työtiloja on karsittu. Kaikki työntekijät eivät välttämättä enää mahdu yhtä aikaa yhteisiin tiloihin töitään tekemään.

Oman asunnon osalta työhuonevähennys myönnetään lähtökohtaisesti kaavamaisena vähennyksenä, koska tulon hankkimiseen kohdistuvaa osuutta todellisista oman asunnon menoista on yleensä vaikea selvittää. Kaavamainen työhuonevähennys toimii hyvin. Se on yksinkertainen ja hallinnollisesti kevyt, kun kustannuksia ei tarvitse eritellä. Kustannuksia kuitenkin syntyy. Niistä vähäisin ei ole työskentelyyn käytettävän tilan vaihtoehtokustannus. Kun tila on varattuna työn tekemiseen, sitä ei voi käyttää muuhun tarkoitukseen. Miksi omassa käytössä oleva tila olisi verovähennyksen kannalta huonommassa asemassa kuin kodin ulkopuolelta vuokrattu työtila, jonka kustannukset olisivat vähennyskelpoisia?

Verovirkailijain Liitto ry - Beskattningsstjänstemannaförbundet rf - valvoo Verohallinnossa työskentelevien jäsentensä etuja. Verovirkailijain Liitto on Ammattiliitto Avan jäsenenä työmarkkinakeskusjärjestö Akavan jäsen.

Verovirkailijain Liitto ry

Tuija Mäkelä
puheenjohtaja